

PATVIRTINTA
Nacionalinio muziejaus
Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės
valdovų rūmų direktoriaus
2011 m. kovo 25 d. įsakymu Nr. V-44
(su pakeitimais 2015-07-22 Nr. V-175,
2021-05-24 Nr. V-55)

NACIONALINIO MUZIEJAUS LIETUVOS DIDŽIOSIOS KUNIGAİKŠTYSTĖS VALDOVŲ RŪMŲ ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų (toliau – Muziejus) etikos kodeksas (toliau – Etikos kodeksas) įtvirtina Muziejaus darbuotojų (toliau – Muziejaus darbuotojai) veiklos vertybinius principus, dalykinio elgesio nuostatas ir reglamentuoja svarbiausias vengtino elgesio normas, kurių tiesiogiai nenustato darbo sutartys ir kiti Muziejaus vidaus darbo tvarkos dokumentai.

2. Etikos kodekso paskirtis – pripažinti, palaikyti ir puoselėti teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui ir aplinkai, toleranciją, profesinę, mokslinę ir pilietinę atsakomybę bei akademinę laisvę, kurti demokratišką, pasitikėjimą ir kūrybingumą skatinančią atmosferą Muziejuje.

3. Kiekvienas Muziejaus darbuotojas, vykdydamas savo funkcijas, vadovaujasi Tarptautinės muziejų tarybos (ICOM) Muziejų etikos kodeksu, galiojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais, Muziejaus nuostatais, šiuo Etikos kodeksu, Lankytojų aptarnavimo standartu, Lankytojų aptarnavimo taisyklėmis, Darbuotojų asmens duomenų saugojimo politika ir jos įgyvendinimo priemonių aprašu, Lygių galimybių politika ir jos įgyvendinimo priemonių tvarkos aprašu ir kitais vidaus dokumentais.

II. MUZIEJINĖ VEIKLA

4. Muziejaus darbuotojas, įgyvendindamas savo profesinius įsipareigojimus, privalo:

4.1. inicijuodamas ir (arba) įgyvendindamas projektus, siejamus su Muziejaus vardu, užtikrinti, kad projektai atitiktų Muziejaus bendruosius interesus ir Muziejaus veiklos kryptis;

4.2. saugoti Muziejaus turtą, nenaudoti jo politinei ir religinei veiklai, privačiam verslui arba asmeniniams poreikiams tenkinti ir neleisti to daryti kitiems asmenims;

4.3. nepiktnaudžiauti Muziejaus ištekliais;

4.4. nepadirbinėti ir nemanipuliuoti empirinių tyrimų duomenimis, mokslo kūriniais, neplagijuoti ir kitaip neapgaužinti mokslinėje ir profesinėje veikloje;

4.5. neprekiuoti (pirkti arba parduoti pasipelnymo tikslais) jokiais objektais, panašiais arba analogiškais tiems, kuriuos kaupia Muziejus;

4.6. nekurti, nedalyvauti steigiant privačius juridinius asmenis ir (arba) nedalyvauti jų veikloje, jei ta veikla siejama su Muziejaus veiklos kryptimis ir tokia privati veikla gali sudaryti prielaidas viešųjų ir privačių interesų konfliktui;

4.7. neužimti jokių apmokamų pareigų ir (arba) nepriimti užsakymų už Muziejaus ribų, jei tai gali sukelti interesų konfliktą arba atrodyti kaip interesų konfliktas su Muziejumi;

4.8. nekaupiti privačių kolekcijų, kurios realiai arba potencialiai konkuruotų su Muziejaus turimomis arba laikinai priimtomis saugoti kolekcijomis;

4.9. nepriimti dovanų, paslaugų arba kitokių vertingų daiktų kaip netinkamo paskatinimo, siūlomo dėl darbo Muziejuje arba siekiant parduoti arba kitaip teikti Muziejui muziejinių eksponatų ar paslaugų.

III. MUZIEJAUS DARBUOTOJŲ ELGESYS

5. Muziejaus darbuotojas, pripažindamas Etikos kodekso nuostatas ir šias vertybes – kolegiškumą, atsakingumą, profesionalumą, pagarbą kitokiai nuomonei, įsipareigoja:

5.1. gerbti visų Muziejaus darbuotojų teises ir pareigas;

5.2. vienodai bendrauti su Muziejaus darbuotojais, nepaisydamas amžiaus, lyties, lytinės orientacijos, negalios, išvaizdos, rasės ir etninės priklausomybės, religijos, įsitikinimų, politinių pažiūrų;

5.3. veikti vadovaudamasis protingumo, racionalumo ir teisingumo principais;

5.4. pagal galimybes ir kompetenciją dalyvauti įgyvendinant Muziejaus edukacinių, švietėjiškų, muziejinių projektų ir mokslinių tyrimų tikslus;

5.5. elgtis nepriekaištingai, būti mandagus, malonus, paslaugus ir tvarkingas;

5.6. savo pareigas atlikti laiku, kokybiškai ir profesionaliai, nuolat tobulinti ir ugdyti savo profesinius gebėjimus, būti pažangus ir kūrybingas;

5.7. darbo metu atrodyti tvarkingai ir reprezentatyviai, atsižvelgdamas į atliekamas profesines funkcijas;

5.8. ne darbo metu elgtis pagal visuotinai priimto elgesio taisykles;

5.9. nepiktnaudžiauti suteiktomis galiomis;

5.10. būti nešališkas ir neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo priimdamas sprendimus;

5.11. priimti apgalvotus ir teisėtus sprendimus, teisės aktų nustatyta tvarka užtikrinti savo veiksmų, sprendimų viešumą ir jei reikės pateikti priimamų sprendimų motyvus;

5.12. nenaudoti Muziejaus vardo politinėje, religinėje veikloje ar savigyros tikslais;

5.13. nepakenkti Muziejaus reputacijai ir bendriesiems interesams vykdydamas bet kokią veiklą, nežeminti Muziejaus vardo visuomenei nepriimtinais veiksmais;

5.14. nesinaudoti balsavimo teise, kai Muziejaus institucijose (komisijose, komitetuose, taryboje) sprendžiamas finansavimo, nuobaudos arba paskatinimo klausimas, susijęs su juo pačiu, šeimos nariu arba kitaip glaudžiai susijusiu asmeniu;

5.15. susilaikyti nuo bet kokių veiksmų arba veiklos, kurią galime interpretuoti kaip interesų konflikta;

5.16. neskelbti konfidencialios informacijos, kuri jam patikima darbo metu, jos neskleisti, neprarasti ir neperduoti asmenims, neįgalotiems jos sužinoti;

5.17. būti tolerantiškas nuomonėms ir įsitikinimams, pagarbiai elgtis su Muziejaus darbuotojais, lankytojais ir kitais asmenimis;

5.18. skatinti palankią santykių, komandinio darbo atmosferą, savitarpio pasitikėjimą, nešmeižti, neapkalbinėti, neįžeidinėti, nedemonstruoti neigiamų emocijų, įsiklausyti ir išgirsti savo kolegas;

5.19. dalytis darbo patirtimi su kolegomis, ypač su mažesnę patirtį ir (arba) kvalifikaciją turinčiais bendradarbiais;

5.20. objektyviai vertinti Muziejaus darbuotojų žinias, veiklą ir elgesį;

5.21. spręsti nesutarimus su kolegomis, ginčytinas problemas arba išsakyti kritiką mandagiai ir tolerantiškai, laikydamasis profesionalumo principų;

5.22. gerbti organizacinę Muziejaus struktūrą ir pavaldumo principus;

5.23. nesinaudoti tarnybine padėtimi ir nedaryti įtakos siekiant, kad pavaldūs arba nepavaldūs asmenys priimtų Jums, Jūsų šeimos nariams, draugams arba artimiesiems palankius sprendimus;

5.24. netoleruoti atvejų, kurie gali būti susiję su korupcija, sukčiavimu ar mėginimu daryti neteisėtą poveikį Muziejaus darbuotojui, ir apie tokį elgesį nedelsdamas pranešti Muziejaus administracijai ir (arba) kitoms kompetentingoms institucijoms.

IV. BENDRAVIMAS SU LANKYTOJAIS

6. Muziejaus darbuotojų bendravimą su lankytojais reglamentuoja Muziejaus direktoriaus įsakymu patvirtintas Lankytojų aptarnavimo standartas.

V. ETIKOS KODEKSO PRIEŽIŪRA

7. Etikos kodekso priežiūrą atlieka Etikos priežiūros komisija (toliau – Komisija).

8. Komisija savo veikloje vadovaujasi Etikos kodekso nuostatomis, Tarptautinės muziejų tarybos (ICOM) Muziejų etikos kodeksu, galiojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais, bendrosiomis etikos normomis ir Komisijos narių vidiniu įsitikinimu.

9. Komisijos funkcijos:

9.1. Komisija svarsto siūlymus tobulinti Etikos kodeksą arba pati inicijuoja jo papildymus ir pataisas bei teikia juos tvirtinti Muziejaus Tarybai;

9.2. Komisija priima ir svarsto pareiškimus apie Muziejaus darbuotojų Etikos kodekso nuostatų pažeidimus.

10. Komisijos sudarymas ir darbo organizavimas:

10.1. Komisija susideda iš penkių nuolatinių narių. Jų kandidatūros išrenkamos visuotiniame Muziejaus darbuotojų susirinkime. Komisijos sudėtį ir komisijos pirmininką, Strateginio planavimo komitetui pritarus, tvirtina Muziejaus Taryba;

10.2. Komisijos narių kadencijos laikas yra penkeri metai;

10.3. Komisijos nariui išėjus iš darbo, atsisakius nario pareigų arba kitaip pasitraukus iš Komisijos darbo, Muziejaus darbuotojai viešai apklausiami ir naujo Komisijos nario kandidatūra teikiama Muziejaus Tarybai patvirtinti;

10.4. Komisijos posėdžiai kviečiami:

10.4.1. gavus Komisijos pirmininkui asmens (pareiškėjo) rašytinį pareiškimą;

10.4.2. gavus Komisijos pirmininkui Muziejaus darbuotojo tarnybinį pranešimą;

10.4.3. pasirodžius visuomenės informavimo priemonėse informacijai apie Muziejaus darbuotoją ir (arba) jo veiklą, kuri galėtų būti pagrindas Etikos kodekso reikalavimų pažeidimo tyrimui;

10.4.4. siekiant inicijuoti Etikos kodekso papildymus arba pataisas;

10.4.5. kitais atvejais.

10.5. Komisijos posėdžius kviečia ir jiems vadovauja Komisijos pirmininkas. Jeigu gautas pareiškimas ar tarnybinis pranešimas apie galimą neetišką Komisijos pirmininko elgesį, posėdį kviečia ir jam vadovauja vyriausiasis pagal amžių Komisijos narys;

10.6. Komisijos narys, dėl kurio galimo neetiško elgesio šaukiamas Komisijos posėdis, privalo laikinai pasišalinti iš Komisijos veiklos tol, kol bus priimtas galutinis sprendimas;

10.7. pareiškimus dėl Muziejaus darbuotojo etikos pažeidimų Komisijai gali teikti bet kuris Muziejaus darbuotojas. Etikos pažeidimai, dėl kurių kreipiamasi, turi būti įvykę ne anksčiau nei prieš dvylika mėnesių;

10.8. pareiškimai dėl etikos pažeidimų įteikiami Komisijos pirmininkui raštu. Priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti pareiškimai. Anoniminiai pareiškimai nesvarstomi;

10.9. Komisija privalo išnagrinėti gautą pareiškimą, priimti sprendimą ir raštu, pasirašytu Komisijos pirmininko, atsakyti pareiškėjui arba suinteresuotajam asmeniui ne vėliau kaip per 20 kalendorinių dienų nuo pareiškimo gavimo dienos. Komisija pareiškimo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu;

10.10. Muziejaus darbuotojas, dėl kurio gautas pareiškimas arba informacija, informuojamas apie jo turinį (pateikiama pareiškimo kopija). Jis pateikia raštu paaiškinimus per 5 darbo dienas nuo informavimo dienos;

10.11. Muziejaus darbuotojas turi teisę dalyvauti Komisijos posėdyje, kuriame svarstomas su juo susijęs pareiškimas arba informacija. Jei Muziejaus darbuotojas yra profesinės sąjungos ar darbo tarybos narys, Komisijos posėdžiuose kviečiamas dalyvauti ir Profesinės sąjungos ar darbo tarybos atstovas;

10.12. Komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą, kai atliekamas tyrimas.

11. Komisijos sprendimai:

11.1. Komisija svarstomais klausimais priima sprendimus;

11.2. Komisija sprendimus priima vadovaudamasi šiuo kodeksu, Lankytojų aptarnavimo standartu, Tarptautinės muziejų tarybos (ICOM) Muziejų etikos kodeksu, galiojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais, bendrosiomis etikos normomis ir Komisijos narių vidiniu įsitikinimu;

11.3. Komisijos sprendimai yra teisėti, jei posėdyje dalyvauja ir balsuoja ne mažiau kaip 2/3 Komisijos narių;

11.4. Komisijos sprendimai priimami paprasta balsų dauguma. Jeigu posėdyje dalyvaujančių narių balsai pasiskirsto po lygiai, lemiamas yra Komisijos pirmininko balsas;

11.5. Nusprendusi, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė Etikos kodeksą, Komisija, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, turi teisę taikyti šias priemones:

11.5.1. raštu įspėti Muziejaus darbuotoją ir, jei būtina, informaciją apie Komisijos sprendimą paskelbti Muziejaus interneto svetainėje;

11.5.2. pasiūlyti Muziejaus direktoriui įspėti darbuotoją apie galimą atleidimą iš darbo už antrą tokį pat darbo pareigų pažeidimą;

11.5.3. pasiūlyti direktoriui nutraukti darbo sutartį su darbuotoju, jei padarytas šiurkštus darbuotojo darbo pareigų pažeidimas.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. Etikos kodeksas skelbiamas viešai Muziejaus interneto svetainėje.

13. Jeigu Muziejaus darbuotojo elgesys administravimo ir akademinėje veikloje nereglamentuojamas Lietuvos Respublikos teisės aktu, Muziejaus nuostatų, šio Etikos kodekso, Lankytojų aptarnavimo standarto, Lankytojų aptarnavimo taisyklių, jis privalo laikytis bendrųjų etikos principų.